

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

KAUNO SIMONO DAUKANTO PROGIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas: 2017 m. vasario 20–24 d.

Vizito tikslas – progimnazijos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – dr. S. Vaičekauskienė.

Išorės vertintojai: N. Moskalionienė, J. Mozūraitienė, dr. L. Kačiušytė Skramtai, A. Uznė.

Išorės vertintojai vizito metu stebėjo 101 ugdomąją veiklą. Vertinimo metu gilintasi į mokinių, mokytojų ir specialistų veiklą pamokose, progimnazijos vadovų, klasių auklėtojų ir aptarnaujančio personalo darbą, kalbėtasi su savivaldos institucijų atstovais, veiklos kokybės įsivertinimo grupė, Vaiko gerovės komisija, mokinių tėvais.

Vertintojai pastebi, kad per pastaruosius dvejus metus mokyklos pažanga yra gera, grindžiama realiais darbais, bendruomenės narių pasitenkinimu (išryškėjusiu pokalbiuose). Išorės vertintojų komanda, išskirdama stipriuosius ir tobulintinus veiklos aspektus pažymi, kad progimnazijos bendruomenė gali sėkmingai ir sparčiai siekti pažangos skatindama metodinę veiklą, mokyklos veiklos įsivertinimą ir įsivertinimo rezultatų panaudojimą planuojant pamokas, palaikydama pedagogo atsakomybę.

I. PROGIMNAZIJOS KONTEKSTAS

Kauno Simono Daukanto progimnazija – viena iš dešimties bendrojo ugdymo mokyklų Gričiupio seniūnijoje. 2015–2016 m. m. mokykla tapo progimnazija, reorganizavimo pasekmės (mokinių skaičiaus sumažėjimas) suvaldytos tinkamai – progimnazijoje mokinių skaičius auga. Vertinimo metu mokykloje mokėsi 540 mokinių (t. y. 132 mokiniams daugiau nei jų mokėsi 2015–2016 m. m.). Mokinių šeimų socialinė ekonominė padėtis vidutiniška ir gera (tik 54 mokiniai (10 proc.) gauna nemokamą maitinimą). Mokykloje mokosi 55 mokiniai, turintys elgesio problemų, 13 mokinių (2,4 proc.) turi specialiųjų ugdymosi poreikių.

Mokykloje dirba 47 pedagogai (įskaitant mokyklos direktorių ir jo pavaduotojus ugdymui), visi jie įgiję pedagogo ir savo mokomo dalyko (ugdymo srities) kvalifikaciją ir aukštąjį išsilavinimą; amžiaus vidurkis – 45 metai. Iš jų 5 (10,6 proc.) – mokytojai ekspertai, 17 (36,2 proc.) – mokytojai metodininkai, 17 (36,2 proc.) – vyresnieji mokytojai, 8 (17 proc.) – mokytojai. Mokykloje dirba pagalbą teikiantys specialistai (socialinė pedagogė, psichologė, logopedė-specialioji pedagogė). Mokyklos administracijos kvalifikacinės kategorijos įpareigoja mokyklą valdyti gerai ir labai gerai: 3 (75 proc.) vadovai atestuoti II vadybinei kvalifikacinei kategorijai, 1 neatestuotas.

II. STIPRIEJI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokyklos pasiekimų ir pažangos stebėsenos sistemingumas (1.2.2. – 3 lygis).

Mokinių mokymosi pasiekimai analizuojami Mokytojų tarybos posėdžiuose, metodinėse grupėse, mokinių tėvų susirinkimuose. Mokyklos ugdymo plane numatyti mokinių vertinimo principai, pažangos stebėsenos. Mokinių pasiekimai ir pažanga fiksuojama Mokinio pasiekimų ir pažangos aplanke, kurį turi ir pildo kartu su klasės auklėtoju kiekvienas mokinys. Dauguma (65 proc.) 5–8 klasių mokytojų turi atskirus aplančius, kuriuose kaupia mokinių darbus, stebi pasiekimų kaitą. Tai leidžia stebėti ir kartu su mokiniams bei jų tėvais analizuoti mokymosi pokyčius, priimti reikalingus sprendimus. Progimnazijoje analizuojami standartizuotų testų ir mokyklos diagnostinių testų rezultatai, vertinama jų koreliacija su metiniais mokinių mokymosi pasiekimais. Atsižvelgdami į konkrečius mokinių pasiekimus pamokoje, ciklo pabaigoje, mokytojai kartais pakoreguoja ilgalaikius planus, tariausi dėl paveikesnio mokinių pasiekimams ir pažangai ugdymo(si) organizavimo. Vertintojai linki kryptingai vystyti šią veiklą, siekti, visuotinio susitarimų laikymosi.

2. Mokymosi įprasminimas (2.2.1. – 3 lygis). Stebėtose pamokose mokytojai gerai siejo mokymąsi su mokinių gyvenimo patirtimi, tinkamai ugdė mąstymo ir veiklos gebėjimus. Iš pokalbių su administracijos atstovais, Metodinės tarybos nariais paaiškėjo, kad mokytojai gana gerai pažįsta mokinius, žino jų mokymosi poreikius, o planuojant ugdymo(si) metodus, formas ir užduotis siekia, kad mokymasis padėtų įgyti ugdytiniams įvairios ir prasmingos patirties. Pokalbiuose dauguma mokinių teigė, kad jiems patinka pamokos, veiklos, kuriose sudaromos sąlygos kurti idėjas, jas įgyvendinti, sudaromos galimybės patirti pažinimo ir kūrybos džiaugsmą. 2016 m. veiklos kokybės giluminio įsivertinimo duomenys rodo, kad mokiniai gerai vertino teiginį „*Per pamokas atkreipiamas mano dėmesys, kaip praktiškai būtų galima panaudoti įgytas žinias*“ (įvertinimas – 3,1). Išorinio vertinimo metu 58,9 proc. visų stebėtų pamokų vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi vertintas labai gerai ir gerai, 36,9 proc. – patenkinamai, 4,2 proc. – prastai. 10,5 proc. stebėtų pamokų mokytojas veiksmingai rėmėsi mokinių patirtimi, aplinka ir į pirmą vietą kėlė mokymąsi „visur ir visada“. Tikėtina ateityje mokykla dar lanksčiau ir savitai organizuos prasmingą ugdymąsi.

3. Ugdymosi integralumas (2.2.2. – 3 lygis). Progimnazija, pasirinkusi gamtos mokslų kryptį, vadovaujasi integruoto gamtos ir įvairių dalykų patirtinio mokymosi programa, siekia ugdyti mokinius naudodama patyriminį mokymą(si). Pokalbiuose administracijos atstovai teigė, kad prisijungimas prie Lietuvoje kuriamo gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno / dizaino ir matematikos (toliau – STEAM) tinklo skatina progimnazijos bendruomenę ieškoti naujovių, mokytis vieniems iš kitų, STEAM dalykai padeda ugdyti kompleksiską tikrovės reiškinių pažinimą, teorinių žinių pritaikymą praktikoje. Į progimnazijos ugdymo turinį taip pat integruojamos Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo, Sveikatos ugdymo bendroji, Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos, Ugdymo karjerai, Etninės kultūros ugdymo programos. Integruojamos temos ir laikotarpiai nurodomi mokytojų ilgalaikiuose dalykų planuose pagal patvirtintą Programų integravimo į ugdymo turinį tvarkos aprašą. Mokytojų parengtų ilgalaikių planų analizė rodo, kad dauguma mokytojų integruoja pasirinktas programas. Dauguma pokalbiuose dalyvavusių mokinių teigė, kad jiems patinka integruotos pamokos (pvz., matematika ir anglų k., biologija ir vokiečių k.), nurodė, kad jiems sudaromos galimybės mokytis skirtingų dalykų įvairesnėse veiklose ir įvairiuose kontekstuose (pvz., mokiniai dalyvavo Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejuje vykdytoje edukacinėje programoje, kurioje integruota biologija ir vokiečių k., o grįžę iš jos įgytas žinias pritaikė pasakydami gyvūnų rūšių pavadinimus vokiškai). Mokiniais patinka ir bandymų lauke, esančiame prie progimnazijos, vykstančios pamokos, kurių metu stebima gamta, atliekami bandymai. Vertintojai linki ir toliau kryptingai vystyti šią veiklą, siekti išskirtinumo.

4. Mokyklos veiklos, įvykiai ir nuotyčiai (2.3.2. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 4 lygis). Jau aptartas ugdymo integralumas sietinas su smagiu ir pasmingu gyvenimu (veikimu, mokymusi) mokykloje. IQES klausimynu atliktos mokinių ir tėvų apklausos rezultatai rodo, kad teiginys „*Greta įprastinių pamokų mokykloje organizuojama ir kitokia veikla: būreliai, šventės, meno renginiai ir kt.*“ mokinių įvertintas 3,4, tėvų – 3,8 įverčiu. Progimnazijoje veikia 2 meno kolektyvai, 5 meninės saviraiškos, 3 sporto, 1 ekologinio ugdymo, 2 techninės kūrybos būreliai. Mokyklos administracija siekia, kad neformaliojo švietimo veiklas vestų profesionalai – būtų sudarytos sąlygos mokiniams giliau pažinti įvairių sričių veiklas, įdomiau bendrauti su įvairesniais žmonėmis, savitomis asmenybėmis. Kalbinti mokiniai teigė, kad progimnazijos siūlomų užsiėmimų jiems pakanka, įdomu juose dalyvauti. Mokykloje organizuojami renginiai, varžybos, akcijos, projektai yra visos bendruomenės darbo rezultatas. Pokalbiai su tėvais, mokiniais, mokytojais atskleidė, kad mokykloje organizuojami renginiai yra prasmingi, įtraukiantys šeimas ir socialinius partnerius. Įkurtame mokinių laisvalaikio ir užimtumo klube „Diktum faktum“ mokiniai po pamokų bendrauja, kartu su mokytojais gilina žinias. Tėvai labai gerai vertina šias mokyklos pastangas užimti vaikus visą dieną. Mokiniai dalyvauja talkose, socialinėse akcijose. Įvairiapusis gyvenimas mokykloje sudaro galimybes mokiniams atskleisti individualius gebėjimus ir ugdyti bendrąsias kompetencijas.

5. Įrangos ir priemonių įvairovė (3.1.1. – 3 lygis). Stebint pamokas buvo matyti, kad daugumoje kabinetų baldai atnaujinti, yra galimybių juos pritaikyti skirtingiems ugdymo(si) poreikiams: individualiam, partneriškam, grupės darbui. Vizito metu vertintojai pastebėjo, kad daugumoje stebėtų pamokų (62,1 proc.) tikslingai naudota informacinė komunikacinė įranga ir įvairios šiuolaikiškos priemonės mokymosi uždaviniui pasiekti. Šiose pamokose priemonės naudotos užduotims ir mokinių pasiekimų bei pažangos vertinimo kriterijams skelbti, aiškinimo vaizdumui sustiprinti, ugdymo turiniui aktualizuoti. Dalyje (36,8 proc.) stebėtų pamokų kaip teigiamas aspektas išskirtas šiuolaikiškos įrangos ir priemonių naudojimas, padedantis mokiniams mokytis, stiprinantis jų mokymosi motyvaciją. Vertintų pamokos komponentų sąsajos (koreliacija) atskleidė, kad ugdymo(si) aplinkos pamokoje padėjo mokytojams geriau perteikti ugdymo turinį, mokyti mokinius (ugdymosi aplinkų ir vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi pamokoje koreliacinis ryšys – 0,57). Mokiniams ugdymosi procesas būtų dar įdomesnis, jei mokytojais informacines technologijas pamokoje panaudotų aktyviam mokinių mokymuisi.

6. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 3 lygis). Mokinių ugdymas organizuojamas ir už mokyklos ribų – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse, organizuojamas realaus pasaulio pažinimu pagrįstas ugdymas Kauno mieste, kituose Lietuvos regionuose. Tam išnaudojamos kultūrinės pažintinės dienos, netradicinės pamokos. Mokiniai dalyvauja pilietiškumo, pažintinėse, socialinio-emocinio ugdymo ir kitų sričių edukacinėse veiklose. Už mokyklos ribų organizuojamos netradicinės pamokos (pvz., biologijos pamokos – Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejuje, LSMU Anatomijos muziejuje, kūno kultūros pamokos – laipiojimo centre „Miegantys drambliai“ ir kt.). Mokytojai pokalbiuose teigė, kad edukacinės išvykos, pamokos numatomos tikslingai, jos analizuojamos, aptariamas mokymosi už mokyklos ribų poveikis, ieškoma naujų galimybių. Mokiniai skatinami analizuoti per edukacines pamokas, išvykas įgytas žinias, potyrius (pvz., organizuota mokinių konferencija „Stebėk. Sužinok. Tirk. Pažink“, kurioje pristatytos ir aptartos edukacines veiklos, vykusios netradicinėje aplinkoje (kas, ko jose išmoko)). Išanalizavę dokumentus, mokyklos interneto svetainės medžiagą, remdamiesi pokalbiais, vertintojai teigia, kad progimnazijos mokytojai tinkamai naudojami Kauno miesto ir šalies regionuose esančiomis erdvėmis mokinių mokymui(si), aktualizuoja ugdymąsi, suteikdami mokiniams galimybių įgyti įvairesnės patirties, susieti mokymąsi su gyvenamąja aplinka, interesais ir tai yra vienas stipriųjų veiklos aspektų.

7. Vizijos bendrumas ir veiklos kryptingumas (4.1.1. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 4 lygis). Progimnazijos vizija, misija, tikslai fiksuoti 2016–2018 m. strateginiame plane. Viziją, misiją suformulavo darbo grupė, remdamasi visos bendruomenės (mokytojų, tėvų, mokinių) diskusijomis ir susitarimais, organizuotais „Ateities seminaro“ darbo grupėse, kuriose išryškintos stipriosios ir silpnosios progimnazijos sritys. Apie tai kalbėjo Metodinės tarybos, Progimnazijos tarybos nariai, direktorė, pateikta informacija mokyklos Facebook paskyroje. Strateginis planas, vizija kurti remiantis Geros mokyklos koncepcija, atsižvelgiant į Kauno miesto savivaldybės 2015–2017 metų strateginį veiklos planą, Kauno miesto savivaldybės 2016–2022 metų strateginį plėtros planą, 2013–2022 metų Valstybės švietimo strategiją, Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“. Progimnazijos vizija orientuota į veiklos perspektyvą, ji yra prasminga, nukreipta į bendruomenės ugdymą(si) kaip „besimokančių švietimo organizacijų tinklo dalį“. Vizijoje numatytas saugios, atviros kaitai mokyklos siekis, kreipiamas dėmesys į mokinį, kuriam teikiamos paslaugos, atitinkančios ne tik dabarties, bet ir ateities poreikius, formuojančios asmenybės gebėjimus.

8. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 3 lygis). Personalo politika vykdoma tinkamai, atsižvelgiant į mokinių ir jų tėvų interesus. Priimant naujus darbuotojus, sudarytos sąlygos pokalbiuose su kandidatais dalyvauti tėvams. Mokytojų kaita susijusi su 2015 m. rugsėjo mėn. mokyklos statuso pasikeitimu bei mokyklos strateginių kryptų pasirinkimu. Pagirtina, kad išorinio vertinimo metu net kelių sergančių mokytojų pamokos, užsiėmimai buvo vaduojami. Progimnazijos perspektyvai užtikrinti didelę reikšmę turi optimalus, aiškiais, skaidriais bendruomenės susitarimais paremtas išteklių paskirstymas. Finansinius išteklius sudaro mokinio krepšelio, savivaldybės, paramos, projektų lėšos. Lėšų planavimas, skirstymas, atėjus dirbti naujai direktorei, tapo viešas, skaidrus, suprantamas. Progimnazijoje tariamasi dėl vadovėlių, mokymo

priemonių ir įrangos įsigijimo, edukacinių erdvių gerinimo. Lėšų paskirstymas derinamas progimnazijos savivaldos institucijose, suformuotose tikslinėse grupėse. Finansinės ataskaitos, viešųjų pirkimų planai pristatomi Mokytojų taryboje, Progimnazijos taryboje, skelbiami interneto svetainėje. Progimnazija ieško papildomų lėšų savo strateginių tikslų įgyvendinimui. Siekdama aukštesnio lygmens veiklos įvertinimo, mokykla turėtų patobulinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymą pamokoje – tai turėtų būti ryšku ir paskirstant išteklius.

9. Bendradarbiavimas su tėvais (4.2.2. – 3 lygis). Progimnazija nuolat tobulina tėvų informavimo ir švietimo būdus, skatina tėvų įsitraukimą į progimnazijos gyvenimą. Progimnazijos bendruomenė yra nutarusi, jog veiksmingesnis visuomenės informavimo ir švietimo būdas yra progimnazijos Facebook paskyra, kurioje skelbiamos aktualiausios naujienos apie vykusius renginius, projektus, akcijas ir pan. Pagrindinės bendravimo ir bendradarbiavimo su tėvais formos yra klasės auklėtojų ir mokyklos administracijos informacijos teikimas elektroniniu paštu, TAMO dienyne, visuotiniuose mokinių tėvų susirinkimuose ir individualių susitikimų su mokinių tėvais metu. Individualių susitikimų metu aptariama mokinio mokymosi pažanga, elgesio problemos. Klasės auklėtojai, direktorė siekdami kilusią problemą išspręsti greitai dažnai paskambina mokinio tėvams. Mokykloje organizuojamos diskusijų grupės, išryškinamos problemos. Mokykla siekia atliepti progimnazijos bendruomenės narių išsakomus lūkesčius, padėti mažinti ugdymo(si) rūpesčius. Naujai atvykusių 1 ir 5 kl. mokinių tėvams organizuojamos tėvų dienos. Progimnazijoje vedami teminiai visuotiniai tėvų susirinkimai, į kuriuos kviečiami lektoriai, skaitantys paskaitas įvairiomis tėvams aktualiomis vaikų ugdymo ir auklėjimo temomis. Mokinių tėvai labai vertina mokyklos vadovų požiūrį į tinkamą mokytojų darbą, tai, kad administracija atsižvelgia į tėvų pastabas dėl mokytojų darbo kokybės. Tėvų iniciatyvos priimamos ir skatinamos: jų iniciatyva pakoreguota bendruomenės šventės koncepcija, kurioje apdovanojami labiausiai mokyklai nusipelnę visų bendruomenės narių atstovai. Vertintojų komanda konstatuoja, kad nepaisant teigiamų pokyčių, kurie skatina vis daugiau tėvų dalyvauti mokyklos gyvenime, mokykla turi kur tobulėti – ir toliau vertėtų kryptingai telkti mokyklos bendruomenės pastangas įtraukiant tėvus į ugdymo proceso kokybės vertinimą ir tobulinimą.

10. Mokyklos tinklaveika (4.2.3. – 3 lygis). Progimnazija yra atvira ir kuria įvairiapusiškus ryšius su šalies aukštosiomis bei Kauno miesto mokyklomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, verslo įmonėmis, šalies bei užsienio švietimo įstaigomis. Progimnazija aktyviai bendradarbiauja su „Varpelio“ pradine mokykla – derina gamtamokslinio ugdymo plėtros kryptis, įgyvendina „Mąstymo mokyklos“ idėjas, tuo būdu siekiama užtikrinti ugdymo tęstinumą darželį-mokyklą „Varpelis“ baigusiems mokiniams, tęsiantiems ugdymą progimnazijoje. Mokykla palaiko ryšį ir su gimnazijomis, kuriose tęsia ugdymąsi progimnaziją baigę mokiniai. Vertintojai rekomenduoja sistemingai vertinti ir reflektuoti tinklaveikos prasmingumą.

TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokinio pasiekimų ir pažangos visybiškumas ir pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Vertintojų vizito metu dalyje (58,5 proc.) pamokų mokytojai matavo mokinių mokymosi pažangą, nedažnai reflektavo, su mokiniais aptarė mokymosi sėkmių bei nesėkmių priežastis, tokiu būdu nepakankamai dėmesio skyrė asmeninės mokinių pažangos aptarimui, mokinių įsivertinimui. Mokinio pažangos ir pasiekimų matavimas vizito metu 29 stebėtose pamokose (30,5 proc.) vertintas gerai ir labai gerai. 1–4 klasių 17-oje, o 5–8 klasių 12-oje stebėtų pamokų mokinių mokymosi pasiekimai džiugino mokinius ir mokytojus. Šiose pamokose dauguma mokinių gerai suprato pamokos ugdymo turinį ir padarė akivaizdžią pažangą. 5-iose stebėtose pamokose mokinių pasiekimai siekiant asmeninės pažangos išskirti kaip stiprusis pamokos aspektas, o 15-oje – kaip tobulintinas. Geriausiai kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai vertinti 4-ą klasių (pastarojo aspekto vertinimo vidurkis – 2,75) ir 1-ą klasių (pastarojo aspekto vertinimo vidurkis – 2,62) pamokose. Analizuojant kiekvieno mokinio pažangą pagal dalykus ar jų sritis, nustatyta, kad aukščiausia pastarojo veiklos aspekto kokybė fiksuota užsienio kalbų (vertinimo vidurkis – 2,28) pamokose. Pastebėta, kad kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai labai gerai ir gerai vertinti

pamokose, kurios organizuotos vadovaujantis šiuolaikinės pedagoginės sampratos nuostatomis (vertinimo vidurkis – 3). Mokinių pasiekimų gerinimui daro įtaką pažangos visybiškumas ir pastovumas. Nevykdant sistemingo, nuoseklaus mokinių pasiekimų vertinimo silpnėja mokinių motyvacija. Mokytojams reiktų skirti daugiau dėmesio mokinių kompetencijų ugdymui pamokoje, pažangos stebėjimui, atpažinimui ir pripažinimui, kad mokiniai pajustų augimo, atradimo džiaugsmą kiekvienoje pamokoje.

2. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 3 lygis, nurodytas aspektas – 2 lygis). Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas aptariamas mokyklos ugdymo plane, kuriame numatomas 5–8 klasių mokinių mokymasis srautais: lietuvių kalbos, matematikos, anglų kalbos mokoma laikinose grupėse, sudarytose iš panašių gebėjimų mokinių, pagal srautinio / laikinosios grupės mokymo tvarką. Dalis tėvų, dalyvavusių pokalbiuose, labai gerai vertino, kad mokiniai anglų k., lietuvių k. ir matematikos mokomi srautais, o kita dalis tėvų norėtų, kad perėjimą iš vieno srauto į kitų lemtų ne tik testų rezultatai (mokinio žinių ir gebėjimų lygmuo yra nustatomas atliekant diagnostinių testų užduotis), bet būtų atsižvelgiama ir į mokinių pageidavimus. Dokumentuose fiksuota ir pokalbiuose dauguma pedagogų teigė, kad „*kiekvienas mokytojas, įvertinęs mokinių gebėjimus, skiria individualias ar grupines diferencijuotas užduotis pamokų metu, namų darbams ir t. t.*“. Stebėtų pamokų analizė rodo, kad dalyje (42,1 proc.) pamokų tinkamai tenkinti mokinių poreikiai diferencijuojant ir individualizuojant ugdymo turinį, veiklas ir mokymosi tempą atskiriems mokiniams ar jų grupėms pagal skirtingus mokinių poreikius ir gebėjimus. Apibendrinę surinktus duomenis, vertintojai daro išvadą, kad diferencijavimui, individualizavimui, suasmeninimui yra skiriama dėmesio, tačiau kol kas tai vienas iš tobulintinių progimnazijos veiklos aspektų. Jei mokytojai planuodami pamokas drąsiau remtųsi šiuolaikinės pamokos samprata, tenkintų ne tik mokymosi sunkumų turinčių, bet ir gabių mokinių mokymosi poreikius, tikėtina, paveikiau skatintų mokymosi motyvaciją, gerintų mokinių išmokimą, spartintų asmenybės ūgtį.

3. Mokymosi socialumas (2.3.1. – 2 lygis). Iš stebėtų pamokų protokolų analizės matyti, kad dalyje (58,2 proc.) pamokų mokiniai dažniausiai mokėsi individualiai arba kartu su visa klase, nes vertinimo savaitę daugumoje (62,1 proc.) pamokų vyravo tradicinė (poveikio) mokymo paradigma – vyravo tradiciniai ugdymo metodai, kurie retokai sudarė sąlygas mokiniams bendradarbiauti. Pokalbiuose dalis mokinių teigė, kad mokytojai dažnai naudoja darbo grupėse metodą. Vizito metu 41,8 proc. stebėtų pamokų užfiksuoti tinkami mokinių bendradarbiavimo įgūdžiai: mokiniai, skirstyti į poras ar grupes užduotims ar veikloms atlikti, padėjo vieni kitiems mokantis, tinkamai gebėjo išsakyti savo mintis ir išklausti kitus, klausti, diskutuoti, ginti savo nuomonę, paaiškinti požiūrį, drauge analizuoti ir spręsti problemas, jautė atsakomybę, drąsiai pristatė atliktus darbus. Vertintojai vizito metu rekomendavo mokytojams dažniau taikyti aktyvius mokymo metodus, ne tik formaliai skatinti mokinius pasitarti dirbant įvairaus dydžio grupėse ar porose, bet ir sudaryti sąlygas, motyvuoti mokytis bendradarbiaujant. Tuo tikslu reiktų pasinaudoti įvairiomis aplinkybėmis (ar jas sukurti, sudaryti, suimprovizuoti) – mokiniai mokytojai spręsti probleminius klausimus, ugdytųsi socialines-emocines kompetencijas.

4. Vertinimo kriterijų aiškumas (2.4.1. – 2 lygis). Mokyklos dokumentuose fiksuoti susitarimai dėl vertinimo kriterijų, mokinio pažangos stebėjimo, darbų taisymo, pasiekimų fiksavimo, duomenų panaudojimo planuojant ir koreguojant ugdymą. Mokytojai yra parengę dalykų pažangos ir pasiekimų vertinimo, kontrolinių darbų vertinimo kriterijų aprašus, kuriuose siekiama laikytis vienodos struktūros, mokinių vertinimo būdai pažymėti ir ilgalaikiuose planuose. Mokyklos pateiktoje informacijoje, pokalbiuose su mokytojais minėta, kad dėl mokinių vertinimo tariamasi Metodinėje taryboje, metodinėse grupėse, mokytojai žino apie mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo susitarimus. Nepaisant didelių pastangų, kurias įdėjo mokytojai ir mokyklos administracija mokinių pasiekimų vertinimui mokykloje gerinti, išorinio vertinimo metu stebėtose pamokose vertinimas ugdant įvertintas vienu žemiausių įverčių. Viena aktualiausių problemų – kriterijų neįvardijimas arba kriterijų abstraktumas, nepakankamas aiškumas. Vizito metu 13,7 proc. pamokų pastebėta, jog mokytojai gerai ar labai gerai numatė vertinimo kriterijus, juos paskelbė mokiniams bei rėmėsi jais stebėdami mokinių pažangą ir pasiekimus pamokoje. 40 proc. stebėtų

pamokų vertinimas ugdymui išskirtas kaip tobulintinas pamokos aspektas. 25,3 proc. pamokų pasigesta vertinimo kriterijų, teiktas nepakankamas grįžtamasis ryšys (jį gavo atskiri mokiniai, vertinimo informacija teikta epizodiškai) arba jis visai neteiktas, mokiniai pamokoje retai stebėjo savo mokymosi pažangą. Pamokose mokytojai siekia vertinti mokinius, tačiau vertinimo būdai ir kriterijai dažnai prasilenkia su pamokos uždaviniu, pamokoje nespėjama įvertinti mokinių arba šiai veiklai skiriama nepakankamai laiko ir dėmesio. Tai rodo, jog mokyklos dokumentuose numatytos vertinimo nuostatos ir būdai dar netapo pagrįsta pamokose taikoma praktika. Darytina išvada, jog progimnazijos mokytojams dar trūksta gebėjimų nusistatyti mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kriterijus, kurie padėtų tikslingai ir nuosekliai stebėti mokinių išmokimą pamokoje bei vertinti mokinių pamokoje padarytą pažangą.

5. Gabių mokinių pažinimas ir ugdymas pamokoje (2.1.3. – 2 lygis). Progimnazija yra parengusi 2016–2017 m. m. Gabių ir talentingų mokinių ugdymo sistemą ir Gabių ir talentingų vaikų ugdymo veiklos planą. Tačiau analizuojant dokumentus ir kalbantis su pedagogais paaiškėjo, kad progimnazijoje kol kas nėra susitarta dėl gabaus mokinio apibrėžties, nėra aptarti gabių mokinių atpažinimo kriterijai, nėra taikytos jokios gabių vaikų atpažinimo ir įvertinimo metodikos. Gabūs mokiniai atpažįstami pasikliaujant mokytojų stebėjimu, patirtimi, mokytojai patys nusprendžia, kuris mokinys yra gabus mokymdamasis jo dalyko. Iš prieš stebimą pamoką mokytojų pateiktų pamokos konteksto kortelių matyti, kad tik 9 (9,4 proc.) kortelėse nurodyta, jog klasėje yra gabių mokinių. Stebėtų pamokų analizė rodo, kad tikslingas ir veiksmingas darbas su gabiaisiais, jų pažintinių kompetencijų ugdymas vyko pavienėse (10,5 proc.) pamokose. Vertintojai daro išvadą, kad, progimnazijoje reikėtų susitarti dėl gabaus mokinio apibrėžties, jo ugdymo galimybių, bendradarbiavimo ugdant tokius mokinius, rengdamiesi pamokai mokytojai turėtų parinkti veiksmingus ugdymo(si) metodus ir būdus, laiku ir paveikliai teikti grįžtamąją informaciją apie mokymąsi ir daromą pažangą pamokoje.